

Europos kalbų aplankas

Vartojimo instrukcijos besimokantiems kalbų (15+)

Kas yra Europos kalbų aplankas (EKA)?

Tai sudėtinis instrumentas kalbinių kompetencijų **įsivertinimui** pagal Europos Tarybos pristatytus kalbos mokėjimo lygius ir tuo pačiu - tai dokumentas, kuris teikia informaciją apie besimokančiojo komunikacines kompetencijas keliomis kalbomis.

Jis gali lydėti besimokantįjį kalbų, kada tik jis/ji bekeliautų, kaip pasas ir gali būti įrodymu tokiais tikslais kaip:

- darbo pokalbiui,
- prašymui dėl stipendijos,
- mobilumui Europoje ir už jos ribų.

Kokie pagrindiniai EKA tikslai?

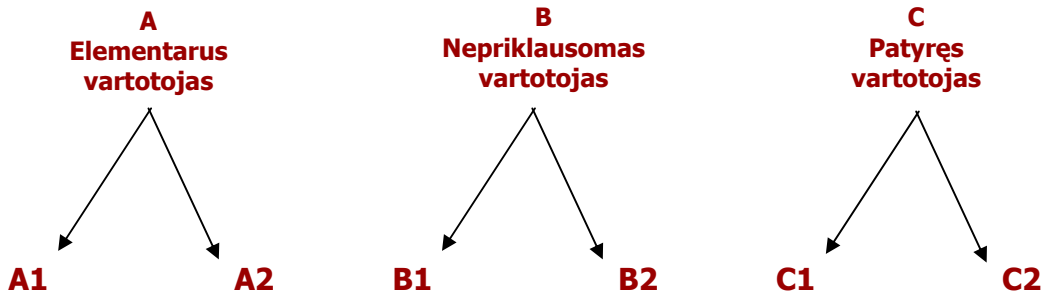
- Skatinti kalbų mokymąsi visą gyvenimą tolerancijos ir pagarbos kultūrų ir kalbų įvairovės dvasia, **visoms** kalboms suteikiant vienodą statusą, mokantis mokykloje ar namie, ar už organizuotos mokyklos aplinkos;
- Suteikti teisę besimokančiajam, perkeliant **mokytojo** atsakomybę už kalbų mokymąsi **besimokančiajam/ kalbos vartotojui**;
- Suteikti pagrindą nuosekliam kalbinių kompetencijų (**įsi-**) **vertinimui**;
- Leisti besimokantiems pateikti pažymėjimus bet kuria kalba, bet kokio lygio aiškiai suprantamu būdu naudojant standartinę bendrą Europos 6 kalbos mokėjimo lygių sistemą.

Kokie yra „mokėjimo lygiai“?

Lygmenys, nurodyti Europos kalbų aplanke, yra tokie patys, kaip ir *Bendruosiuose Europos kalbų metmenyse: mokymasis, mokymas, vertinimas (BEKM)* – „Europos lygmenys – įsivertinimo lentelė“, pristatyta Europos Tarybos (dėl smulkesnės informacijos žr. <http://www.coe.int/portfolio> – paspauskite „Lygmenys“)

„Europos lygmenys – įsivertinimo lentelė“ apibūdina vartotojo kompetencijas 6 lygiais:

Aprašų pavyzdžiai:

<p>A1 (pradedančiojo/elementarus lygis)</p> <p>„Gebu suprasti ir naudoti žinomus kasdieninius išsireiškimus ir pačias pagrindines frazes, skirtas konkretaus tipo poreikių patenkinimui.“</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>C2 (specialisto lygis)</p> <p>„Gebu lengvai suprasti viską, ką girdžiu ar skaitau.“</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
---	--

Pažiūrėkite į vėliau pateiktus aprašus (paimtus iš *BEKM*) ir nuspręskite, kuriems vėliau pateiktiems atvejams jie priklauso:

- (i) Geba prisistatyti, užduoti ir atsakyti į parastus klausimus, liečiančius jį/ją, į tokius kaip, kur jis/ji gyvena, kokius žmones jis/ji pažįsta ir kokius daiktus jis/ji turi.
- (ii) Geba apibendrinti informaciją iš įvairių sakytinių ir rašytinių šaltinių, atkuriant ir pateikiant rišliai argumentus ir pasakojimą.
- (iii) Geba paprastai bendrauti, kai kitas žmogus kalba lėtai ir aiškiai bei yra pasiruošęs padėti.
- (iv) Geba išsireikšti spontaniškai, laisvai ir tiksliai, atskiriant subtilius reikšmės skirtumus netgi ir sudėtingesnėse situacijose.

Trys sudėtinės Europos kalbų aplanko dalys yra:

□ Kalbų biografija

„dienoraštis“: asmeninė besimokančiojo kalbų mokymosi patirties ir pažangos istorija;
 ji apima:
 ⇒ informaciją apie kalbinę ir kultūrinę patirtį už klasės ribų;
 ⇒ įsivertinimo lapus.

EAQUALS-ALTE EKA – ispanų ir baskų kalbų variantas, išspausdintas Ispanijoje – Titulinis *Kalbų biografijos* puslapis

□ Europos kalbų aplankas

- ⇒ pateikia kalbinių kompetencijų apžvalgą, apibrėžtą gebėjimų terminais ir bendraisiais Europos lygmenimis;
- ⇒ jis apima įsivertinimo lentelę ir fiksuoja oficialias kvalifikacijas ir pažymėjimus

EAQUALS-ALTE EKA – originalus variantas, išspausdintas Italijoje

□ Dosjė

Atrinkta medžiaga, pagrindžianti dokumentus ir iliustruojanti pasiekimus kaip:

- ⇒ asmeninį besimokančiojo darbą (pvz., projektai, darbai raštu, audio ir video kasetės, kompiuterinės programos ir pan.;
- ⇒ Pažymėjimai. Besimokantieji gali keisti turinį, tobulinant kalbinius gebėjimus ir žinias.

Kas yra Kalbų biografija?

Kalbų biografija yra dokumentas, kuriame įrašyti **kaip, kodėl ir kur** jūs išmokote kalbos, kurią mokate. Ji skirta jums padėti:

- įvertinti savo kalbos mokėjimo lygį;
- įvertinti savo poreikius ir uždavinius;
- atspindėti jūsų kalbos mokymosi ir įvairių kultūrų patirtį.

Kaip aš naudoju Kalbų biografiją įsivertinti savo kalbos mokėjimo lygį ir uždavinius?

Pirmas žingsnis

Jūs turėtumėte pradėti skaitydami aprašus įsivertinimo lentelėje, Pase (žiūr. ... p.) vienam gebėjimui (pvz., Pokalbis) ir atpažinti aprašą, kuris jums labiausiai tinka.

Antras žingsnis

Kalbų biografija susideda iš įsivertinimo lapų su aprašais, suskirstytais į grupes pagal gebėjimus ir kalbos mokėjimo lygius, kaip vėliau pateikta pavyzdyje:

B1 lygis

Pokalbis		
Gebu pradėti, palaikyti ir užbaigti paprastą pokalbį su pašnekovu žinomomis ar asmeninio intereso temomis.	'	'
Gebu palaikyti pokalbį ar diskusiją, bet kartais gali būti sunku suprasti, bandant tiksliai pasakyti, ko norėčiau.	'	'

Pasirinkite įsivertinimo lapą jūsų pasirinktam lygiui Paso įsivertinimo lentelėje.

Trečias žingsnis

Atidžiai perskaitykite vieną po kito teiginius ir nustatykite, ar tai kažkas, ko jūs iš tikrųjų trokštate gebėti, kas iš tikrųjų jums svarbu. Jei taip, tada pažymėkite pirmąją skiltį ties atitinkamu teiginiu - *Mano prioritetai*.

Jei jūs jau gebate atlikti aprašytus dalykus, pažymėkite antrąją skiltį - *Gebu*.

Peržvelgus visus teiginius, jūs:

1. nustatėte savo kalbų mokymosi uždavinius;
2. įsivertinote, kur šiuo metu jūs esate palyginti su šiais uždaviniais.

Ketvirtas žingsnis

Taip įsivertinkite po tam tikro laiko, kad nusistatytumėte padarytą pažangą bei jūsų uždavinių pasiekimo būdus.

Kaip aš naudoju Europos Kalbų aplanką?

Kad suprastumėte, kaip galite naudotis Kalbų pasu, kuris yra vienas iš Europos kalbų aplanko sudėtinių dalių, toliau sekite instrukcijas.

Pirmas žingsnis

Apgalvokite kelias minutes, kiek esate objektyvus/ subjektyvus, kai tenka įsivertinti savo veiklą, rezultatus, gebėjimus užbaigti tam tikras užduotis ir pan.

Atminkite, kad Kalbų pasas pirmiausiai yra jūsų, kad jūs turite būti teisūs pirmiausiai sau ir kaip galima objektyvesnis(-ė) įsivertinant savo kalbos mokėjimo lygį, nors šis dokumentas taip pat skirtas parodyti kitiems žmonėms, kurie gali nuspręsti, ar galite gauti stipendiją studijoms ar darbą užsienyje.

Kokios, jūsų nuomone, priežastys, kodėl turėtumėte būti objektyvus(-i), kad nepervertintumėte savęs ar neįsivertintumėte nepakankamai?

Antras žingsnis

Pagalvokite apie buvimo objektyviu (-ia)/ subjektyviu (-ia) reikšmę pildant šį dokumentą.

Trečias žingsnis

Dabar pažvelkite į įsivertinimo lentelę, kuri įtraukta į Kalbų pasą, ir įsivertinkite dabartinį kalbos mokėjimo lygį penkiems gebėjimams lentelėje. Kai kurių žmonių skirtingi gebėjimai gali būti skirtingų kalbos mokėjimo lygių. Nesijaudinkite: tai galėjo atsitikti dėl jūsų buvusių ar esamų prioritetų kalbos mokymesi. Jūs galite norėti, priklausomai nuo jūsų ateities planų, atkakliau mokytis tam tikrų gebėjimų nei kitų. Atminkite, kad mokėjimo lygiai įsivertinimo lentelėje reiškia:

A1 ir A2 - Elementarus vartotojas

B1 ir B2 - Nepriklausomas vartotojas

C1 ir C2 - Patyręs vartotojas

Ketvirtas žingsnis

Pasinaudokite vėliau pateiktu pavyzdžiu, kad trumpai apibūdintumėte anglų kalbos, kaip ir kitų užsienio kalbų mokėjimo lygį.

Pavyzdys

Kalba: prancūzų

	A1	A2	B1	B2	C1	C2
Supratimas						
Klausymas						
Skaitymas						
Kalbėjimas						
Pokalbis						
Monologas						
Rašymas						
Rašymas						

Jūsų apibūdinimas

Kalba:

	A1	A2	B1	B2	C1	C2
Supratimas						
Klausymas						
Skaitymas						
Kalbėjimas						
Pokalbis						
Monologas						
Rašymas						
Rašymas						

	A1	A2	B1	B2	C1	C2	
S U P R A T I M A S	Klausymas	Gebu suprasti žinomas žodžius ir pačias bendriausias frazes apie save, šeimą bei artimiausią aplinką, jeigu žmonės kalba lėtai ir aiškiai.	Gebu suprasti frazes ir dažniausiai vartojamus žodžius, susijusius su būtiniausiomis reikmėmis, pvz.: paprastą informaciją apie asmenį ir šeimą, apsipirkimą, gyvenamąją vietą, įsidarbinimą. Suprantu trumpų, aiškių ir paprastų žinučių bei skelbimų prasmę.	Gebu suprasti esmę, kai aiškiai kalbama bendrine kalba gerai žinomomis temomis, kuriomis tenka bendrauti darbe, mokykloje, poilsiaujant ir pan. Gebu suprasti daugelio radijo ir televizijos laidų apie kasdienius dalykus, asmeninėmis ar profesinėmis temomis esmę, kai kalbėjimo tempas santykinai lėtas, o tarimas aiškus.	Gebu suprasti išplėtotą kalbą ir paskaitas bei sekti net sudėtingą samprotavimą, jeigu tema neblogai žinoma. Gebu suprasti daugumą TV žinių ir laidų apie kasdienius dalykus. Gebu suprasti daugumą filmų bendrine kalba.	Gebu suprasti išplėtotą kalbą, net jei jos struktūra nėra visiškai aiški, o ryšiai tik numanomi, bet nepateikiami akivaizdžiai. Gebu be didelių pastangų suprasti televizijos programas ir filmus.	Nesunkiai suprantu bet kokią sakinę kalbos atmainą, tiek girdimą tiesiogiai, tiek transliuojamą, net kai kalbama natūraliai greitu tempu, jeigu turiu šiek tiek laiko priprasti prie akcento.
	Skaitymas	Gebu suprasti įprastinius pavadinimus, žodžius ir labai paprastus sakinius, pvz., iš skelbimų, plakatų ar katalogų.	Gebu skaityti labai trumpus, paprastus tekstus. Gebu rasti specifinę, numatomą informaciją paprastuose kasdiniuose tekstuose: skelbimuose, reklaminiuose lapeliuose, meniu, tvarkaraščiuose, ir gebu suprasti trumpus, paprastus asmeninius laiškus.	Gebu suprasti tekstus, kuriuose daug dažnai vartojamų žodžių ir gramatinių formų bei konstrukcijų, susijusių su kasdiniu gyvenimu ar darbu. Gebu suprasti įvykių, jausmų ir norų aprašymus asmeniniuose laiškuose.	Gebu skaityti straipsnius ir pranešimus, kuriuose keliamos šiuolaikinės problemos, reiškiamas tam tikras rašytojo požiūris ir nuomonė. Gebu suprasti šiuolaikinę prozą.	Gebu suprasti ilgus ir sudėtingus informacinius ar grožinės literatūros tekstus, suvokti stilių skirtumus. Gebu suprasti specializuotus straipsnius ir ilgesnes technines instrukcijas, net jei jį nesusių su mano veiklos sritimi.	Gebu lengvai skaityti beveik visų rašytinės kalbos atmainų tekstus: santraukas, struktūriškai ar kalbos atžvilgiu sudėtingus tekstus, pvz.: vadovėlius, specialybės straipsnius ar grožinės literatūros tekstus.
K A L B Ė J I M A S	Bendravimas žodžiu	Gebu bendrauti paprasta kalba, jeigu pašnekovas pasirengęs pakartoti ar perfrazuoti, pasakyti lėčiau ir padėti suformuluoti mintį. Gebu klausti ir atsakyti į paprastus klausimus apie būtiniausius poreikius arba gerai žinomas dalykus.	Gebu bendrauti atlikdamas (-a) įprastines nesudėtingas užduotis, kai reikia tiesiogiai pasikeisti informacija gerai žinomomis temomis. Gebu kalbėti trumpais sakiniais buitinėmis temomis, nors ne visada suprantu tiek, kad galėčiau palaikyti pokalbį.	Gebu bendrauti daugelyje situacijų, į kurias galiu patekti keliaudamas po šalį, kurioje kalbama ta kalba. Gebu nepasirengęs įsitraukti į pokalbį žinomomis, dominančiomis arba kasdienio gyvenimo temomis, pvz., apie šeimą, pomėgius, darbą, keliones ir naujausius įvykius.	Gebu gana laisvai ir spontaniškai bendrauti, todėl galiu normaliai bendrauti su asmenimis, kuriems ta kalba yra gimtoji. Gebu aktyviai dalyvauti diskusijose, kurių kontekstas gerai žinomas, pateikti ir pagrįsti savo nuomonę.	Gebu bendrauti laisvai ir spontaniškai beveik neieškodamas (-a) posakių. Gebu veiksmingai ir lanksčiai vartoti kalbą socialiniams ir profesiniams tikslais. Gebu tiksliai formuluoti idėjas ir nuomones, sumaniai susieti savo ir pašnekovų nuomones.	Gebu be pastangų dalyvauti bet kuriame pokalbyje ir diskutuoti vartodamas (-a) idiomias ir šnekamosios kalbos posakius. Gebu laisvai reikšti mintis, tiksliai perteikti reikšmių atspalvius. Jei iškyla sunkumų, gebu pradėti iš naujo ir lengvai persakyti kitaip, kad pašnekovas net nepastebėtų sutrikimo.
	Informacijos pateikimas žodžiu	Gebu vartoti paprastas frazes ir sakinius gyvenamajai vietai ir pažįstamiems žmonėms apibūdinti.	Gebu vartoti paprastų frazių ir sakinių rinkinį apibūdinamas (-a) savo šeimą ir kitus žmones, gyvenimo sąlygas, savo išsilavinimą ir dabartinį arba buvusį darbą.	Gebu paprastai sieti frazes, kad apibūdintiau patirtį, įvykius, svajones, viltis ir siekius. Gebu trumpai pateikti nuomonių ir planų priežastis ir paaiškinimus. Gebu pasakoti arba atpasakoti knygos ar filmo siužetą, išreikšti savo požiūrį.	Gebu aiškiai, detalai apibūdinti daug dalykų, susijusių su savo interesų sfera. Gebu paaiškinti požiūrį į tam tikrą sritį, pateikti įvairių nuomonių privalumus ir trūkumus.	Gebu aiškiai, detalai apibūdinti sudėtingus reiškinius, sujungti smulkesnes temas, išskirti specifinius aspektus bei apibendrinti, pateikdamas atitinkamas išvadas.	Gebu aiškiai ir sklandžiai apibūdinti ar argumentuoti, pasirinkdamas stilių, kuris atitinka situaciją ir tinkamą, logišką struktūrą, todėl pašnekovas gali pastebėti ir įsiminti svarbiausius dalykus.
R A Š Y M A S	Rašymas	Gebu užrašyti paprastą, trumpą tekstą ant atviruko, pvz., šventinį sveikinimą. Gebu į nustatytos formos dokumentus įrašyti asmens duomenis, pvz., viešbučio registracijos lapelyje įrašyti savo pavardę, tautybę, adresą.	Gebu rašyti trumpas, paprastas pastabas ar žinutes. Gebu parašyti labai paprastą asmeninį laišką, pvz., kam nors už ką nors padėkoti.	Gebu parašyti paprastą rišlų tekstą gerai žinomomis ar dominančiomis temomis. Gebu rašyti asmeninius laiškus, apibūdinti patirtį ir įspūdžius.	Gebu parašyti aiškų detalų tekstą daugeliu temų, susijusių su mano interesais. Gebu parašyti rašinį ar ataskaitą ir pateikti duomenis ar priežastis, kurios paremia ar paneigia tam tikrą požiūrį. Gebu rašyti laiškus ir pabrėžti įvykių ir patirties svarbą man.	Gebu išreikšti savo mintis aiškiais ir gerai struktūrizuotais tektais bei gana išsamiai apibūdinti savo požiūrį. Gebu rašyti apie sudėtingus dalykus laiškuose, rašiniuose ir ataskaitose, pabrėžti, mano nuomone, svarbiausius dalykus. Gebu rašyti įvairius tekstus, atsižvelgdamas (-a) į skaitytoją.	Gebu parašyti aiškų, sklandų tinkamo stiliaus tekstą. Gebu rašyti sudėtingus laiškus, ataskaitas ar straipsnius, kuriuose aiškiai išdėstyta tema, jie yra tinkamos, logiškos struktūros, todėl skaitytojas gali pastebėti ir įsiminti svarbiausius dalykus. Gebu rašyti specialybės ar grožinės literatūros tekstų santraukas ir apžvalgas.

Kodėl man reikia Dosjė?

Dosjė dalyje kaupiami dokumentai ir komunikacinės veiklos pavyzdžiai kaip jūsų kalbų, kurių jūs mokotės, kompetencijų įrodymai.

Jūs turėtumėte turėti po vieną Dosjė kiekvienai jūsų mokamai/studijuojamai kalbai.

Dosjė padės jums apibūdinti jūsų pažangą ir taip pat gali būti naudojamas parodyti jūsų gebėjimus kitiems.

Dosjė turinį gali sudaryti:

- geri rašytinės kalbos darbų pavyzdžiai;
- audio / video įrašai;
- projektinio darbo aprašai ir rezultatai;
- dokumentai, diplomai ir pažymėjimai;
- kursų aprašai;
- kalbų mokymosi pažangos apmąstymai;
- pranešimai iš repetitorių ar mokytojų;
- kitų žmonių teiginiai apie jūsų kalbinius gebėjimus;
- daiktai, kuriuos jūs norėtumėte saugoti ir parodyti kitiems.

Jūs sprendžiate, kas sudarys jūsų Dosjė ir galite keisti turinį, kai pažengiate savo kalbos mokymesi (iš **EAQUALS / ALTE** Europos kalbų aplanko).

Jei norite daugiau sužinoti apie EKA...

Visos Europos EKA versija suaugusiems besimokantiems buvo sukurta Europos asociacijų: **EAQUALS** (*European Association for Quality Language Services* - www.equals.org) ir **ALTE** (*Association of Language Testers in Europe* - www.alte.org) ir validuota Europos Tarybos 2000m. (akredituotas modelis 6.2000).

EAQUALS-ALTE Europos kalbų aplankas („eEKA“) yra ir elektroninio formato: www.equals.org → paspauskite „Parsisiųsdinkite savo Kalbų aplanką“ → pasirinkite kalbą: anglų ar prancūzų → įveskite savo vardą, pavardę ir visą reikalingą informaciją, pradėkite parsisiųsdinti reikalingą programą, kuri jums leistų parsisiųsdinti eEKA ir jį užpildykite. Jūs galite išsisaugoti **Jūsų eEKA** skaitmeniniame diske, atmintinėje ar kompiuteryje ir reguliariai atnaujinti jį elektroniniu būdu.

„EuroIntegrELP“ projekto metu parengta daugiakalbė 15 kalbų (EN, FR, DE, IT, RO, HR, EE, EL, LT, PL, RU, SK, NL, EUSK, ES) EKA versija. Kokias kalbas reiškia šie sutrumpinimai?

Pateikiamas „Europos kalbų aplanko“ pavadinimas šiomis kalbomis:

**das Europäische Sprachenportfolio - Le Portfolio Européen des Langues -
Europaska jezična mapa - Euroopa keelemapp - Europos kalbų aplankas -
Portofoliul European al Limbilor - Het Europese Taalportfolio - Το Ευρωπαϊκό
Χαρτοφυλάκιο Γλωσσών - Hizkuntzen Portfolio Europarra - Európske jazykové
portfólio - Europejskie portfolio językowe - Европейский языковой портфель -
Il Portfolio Europeo delle Lingue - Portfolio europeo de las lenguas**

Ar atpažįstate kalbą? Kurias iš šių kalbų mokate?

Remdamiesi **Europos Parlamento** sprendimu, **Europos kalbų aplanką** remia **Europass**, unikali Europos sistema kvalifikacijų ir kompetencijų skaidrumui, įskaitant Kalbų aplanką kaip vieną iš Europass dokumentų.

Dėl instrukcijų kaip pildyti Europass CV, eikite į <http://europass.cedefop.eu.int>.

Galite jį užpildyti prisijungęs ar parsisiųsdinti šabloną, instrukcijas ir pavyzdžius.

Svarbios žiniatinklio vietos dėl informacijos apie EKA ir su juo susijusius projektus:

<http://www.coe.int/portfolio>; www.equals.org; www.alte.ro; www.ecml.at;

www.quest.ro; www.prosper.ro/EuroIntegrELP/EuroIntegrELP.htm

Parengė Liliana Dellevoet ir Laura Mureşan *EuroIntegrELP* projektui

Šį projektą rėmė Europos Komisija. Šis dokumentas atspindi tik autorių požiūrį, ir Komisija nėra atsakinga už čia pateikiamą informaciją.